

Рэкамендацыі Нацыянальным Органам Улады па Паляпшэнні Навучання і Выкладання ў Сферы Вышэйшай Адукацыі ў Еўрапейскай Прасторы Вышэйшай Адукацыі

Падрыхтавана Кансультацыйнай Групай 2 BFUG па навучанні і выкладанні

У Парыжскім Камюніке 2018 года міністры абвясцілі аб даданні “супрацы ў вобласці інавацыйных метадаў навучання і выкладання ў якасці яшчэ адной адметнай рысы ЕПВА”.

З гэтай мэтай міністрам і нацыянальным органам улады прапануюцца дадзеныя рэкамендацыі па дзеяннях, накіраваных на ўмацаванне супрацоўніцтва і партнёрства ў межах сістэм Еўрапейскай вышэйшай адукацыі.

Рэкамендацыі цалкам адпавядаюць фундаментальным каштоўнасцям ЕПВА, якія зусім нядаўна былі адлюстраваныя ў Парыжскім камюніке ад 24-25 траўня 2018 года наступным чынам: “Акадэмічная свабода і сумленнасць, інстытуцыйная аўтаномія, удзел навучэнцаў і супрацоўнікаў у кіраванні вышэйшай адукацыяй і грамадская адказнасць за вышэйшую адукацыю складаюць аснову ЕПВА”.

Кантэкст крызісу аховы здароўя Covid-19 яшчэ раз падкрэслівае важнасць рэкамендацый групы BFUG ў некалькіх сферах. Асабліва актуальнымі з’яўляюцца тыя, якія тычацца патрэбы педагагічных інавацый і далейшага развіцця анлайн-адукацыі і адкрытых адукацыйных рэсурсаў, а таксама ўмацавання сувязі паміж адукацыйнымі даследаваннямі і выкладаннем.

Прыведзеныя ніжэй рэкамендацыі канцэнтруюцца на патрэбах студэнта-арыентаванага навучання, удасканалвання выкладання і ўсеахопнай важнасці нацыянальнага і міжнароднага дыялогу з удзелам усіх зацікаўленых бакоў. Гэтыя тры тэмы ўзаемазвязаныя і аднолькава важныя.

У рэкамендацыях таксама падкрэсліваецца вырашальнае значэнне ўмацавання сродкаў Балонскага працэсу, асабліва ECTS, для адлюстравання дасягнутых вынікаў навучання і звязанай з імі працоўнай нагрузкі, а таксама іншых ключавых абавязанняў Балонскага працэсу. Дзяржаўныя органы, што адказваюць за вышэйшую адукацыю, павінны абавязацца:

1. Рэалізаваць студэнта-арыентаванае навучанне праз:

- падтрымку вышэйшых навучальных устаноў ў іх высілках, звязаных з распачынаннем ці падтрыманнем структураванага дыялогу па інавацыях і ўдасканаленні навучання і выкладання з удзелам студэнтаў, выкладчыкаў, а таксама адпаведных знешніх зацікаўленых бакоў. Пытанні, якія разглядаюцца, павінны ўключаць распрацоўку навучальных праграм, вынікі навучання, ацэнку і забеспячэнне якасці з належным улікам навыкаў, патрэбных для рашэння цяперашніх і будучых праблем грамадства;
- спрыянне, у рамках дысцыплінарных курсаў, развіцця гнуткіх навыкаў і навыкаў, патрэбных адукаванаму грамадзяніну 21га стагоддзя, каб зразумець праблемы складанага свету, паважаць іншых і нававольнае асяроддзе;
- вывучэнне шляхоў стымулявання інтэрнацыянальнага абмену перадавым досведам для падтрымкі павышэння якасці навучання і выкладання з акцэнтам на актыўныя метады;
- стварэнне спрыяльнага асяроддзя, як з пункту гледжання фінансавання, так і рэгулявання, што дазваляе вышэйшым навучальным установам адаптаваць адукацыю да патрэбаў розных тыпаў навучэнцаў (тых, хто атрымлівае адукацыю на працягу ўсяго жыцця, навучэнцаў з няпоўнай занятасцю, недастаткова прадстаўленых і пазбаўленых добрых умоваў жыцця навучэнцаў), а таксама фармаваць культуру роўнасці і інклюзіўнасці. Гэта складаецца са стварэння гнуткіх шляхоў навучання (уключаючы мікра-кваліфікацыі) на інстытуцыйным і нацыянальным узроўнях і ва ўсёй Еўрапейскай прасторы вышэйшай адукацыі, а таксама вывучэнне магчымасцяў, што прапануюцца лічбавымі тэхналогіямі;
- заахвочванне і падтрымка распрацоўкі і рэалізацыі нацыянальных і інстытуцыйных стратэгий і падыходаў да адкрытай адукацыі і выкарыстання адкрытых адукацыйных рэсурсаў;
- стымуляванне студэнтаў да мабільнасці за межамі загадзя вызначаных пагадненняў паміж універсітэтамі.

2. Спрыяць сталаму ўдасканаленню выкладання праз:

- прасоўванне стварэння адукацыйных каманд, што ўключаюць як выкладчыкаў, так і супрацоўнікаў, адказных за дапамогу ці навучанне першых ў іх місіях (інстытуцыйных і/ці міжінстытуцыйных каманд);

- падтрымку вышэйшых навучальных ўстановаў ў паляпшэнні сталага прафесійнага развіцця (CPD) выкладчыкаў і (інтэрнацыянальнага) абмену перадавым досведам. Меры па развіцці міжінстытуцыйнага персаналу і стварэнні супольных нацыянальных структур могуць разглядацца ў якасці спосабаў павышэння эфектыўнасці CPD;
- падтрымку вышэйшых навучальных устаноў ў стварэнні ўстойлівага і спрыяльнага асяроддзя на інстытуцыйным і нацыянальным узроўнях для пераходу, асабліва лічбавага, да якаснага выкладання і навучання. Такое асяроддзе павінна стварацца ў супрацы з персаналам, адказным за выкладанне, і складацца з рамак са спрыяльнымі ўмовамі працы і пасільнай нагрузкі выкладчыкаў, а таксама з прывабных магчымасцяў для стабільнага працаўладкавання;
- прыняцце, у супрацы з вышэйшымі навучальнымі ўстановамі (якія, як чакаецца, уключаюць ўсіх, хто адказны за выкладанне), структурных мер па забеспячэнні аднолькавай павагі да выкладання і даследаванняў. Калі патрэбна, варта перагледзець схемы акадэмічнай кар'еры, каб забяспечыць лепшае вызнанне выкладання ў акадэмічнай кар'еры;
- вывучэнне, у супрацы з вышэйшымі навучальнымі ўстановамі шляхоў укаранення новых і інавацыйных метадаў навучання з упорам на міждысцыплінарныя і мультыдысцыплінарныя падыходы, навучанне і выкладанне на аснове даследаванняў, належнае выкарыстанне аналітыкі навучання і адкрытай адукацыі, сярод іншых інавацыйных падыходаў.

3. Узмацаваць патэнцыял вышэйшых навучальных устаноў і сістэм у вобласці павелічэння эфектыўнасці навучання і выкладання праз:

- уключэнне павелічэння эфектыўнасці навучання і выкладання ў нацыянальныя стратэгіі і падыходы ў вобласці вышэйшай адукацыі. Распрацоўка і рэалізацыя такіх стратэгий і падыходаў павінны служыць асновай для структураванага і бесперапыннага дыялогу з вышэйшымі навучальнымі ўстановамі і іншымі зацікаўленымі бакамі ў навучальнай і выкладніцкай супольнасці;
- падтрымку стратэгічнага развіцця і інавацыйнага патэнцыялу навучання і выкладання як на нацыянальным, так і на інстытуцыйным узроўнях з дапамогай эмпірычных даследаванняў у сферы адукацыі, праектаў і пілотных праектаў, а таксама з дапамогай

збору і выкарыстання дадзеных пра адукацыю, з улікам прыватнасці дадзеных;

- вывучэнне спосабаў стымулявання і падтрымкі трансмежнага памену перадавым досведам на нацыянальным роўні і ўва ўсім ЕПВА, прыкладам, з дапамогай платформаў для памену і супрацы;
- вылучэнне належнага і стабільнага фінансавання і рэсурсаў, а таксама прыняцце адпаведнай нарматыўна-праўнай базы, калі гэта патрэбна, каб дазволіць вышэйшым навучальным установам ствараць інавацыйныя і высакаякасныя асяроддзі для выкладання і навучання.

Назіральную групу па Балонскім працэсе, у наступным працоўным плане просяць падтрымаць выкананне рэкамендацый па навучанні і выкладанні дзеля дасягнення супольнага прагрэсу ў ЕПВА і зрабіць справаздачу пра вынікі ў рамках Справаздачы аб рэалізацыі Балонскага працэсу 2024 (2024 Bologna Process Implementation Report).